

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/274/2019
Identifikačné číslo spisu: 5917206092
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5917206092.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banky Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, proti žalovanému U. U., bývajúcemu vo X., o zaplatenie 4.164,93 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21Csp/137/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. júla 2018 sp. zn. 9Co/138/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 12. júla 2018 sp. zn. 9Co/138/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. januára 2018 č. k. 21Csp/137/2017-69 žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluva o splátkovom úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným spĺňa definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch, nie je v nej však obsiahnuté rozčlenenie výšky splátok na istinu, úroky a poplatky, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch za následok právny záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, a to od počiatku. Dôvodil, že žalovaný k času vyhlásenia rozsudku zaplatil na úhradu záväzku vyplývajúceho z tejto zmluvy v prospech žalobkyne 1.954,68 eur a keďže žalobkyňa nemala od počiatku nárok na zmluvné úroky a poplatky, mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný zaplatil 49,90 splátok istiny (1.954,68 eur). Poznamenal, že žalovaný mal riadne a včas zaplatené splátky istiny splatné až k 18. marcu 2019; bolo teda zrejmé, že žalobkyňa nemohla platne mimoriadne zosplatiť úver ani platne odstúpiť od zmluvy.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 12. júla 2018 sp. zn. 9Co/138/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa zákona o spotrebiteľských úveroch jednou z obligatórnych náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere je aj údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných splátok, kedy

absencia týchto náležitostí síce nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uviedol, že v predloženej zmluve tieto údaje absentujú. Čo sa týka náležitostí vyžadovaných v § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch odvolací súd uviedol, že nebolo preukázané, že by bola zmluva dojednaná aj v zmysle tohto ustanovenia, pričom odkaz na VOP a OP, či sadzobník poplatkov nie je dostatočným pre posúdenie dojednania zákonom vyžadovaných náležitostí, keďže v danom prípade nijako žalovaný obsah uvedených dokumentov ovplyvňovať nemohol. Vo vzťahu k výkladu smernice 2008/48/ES poznamenal, že súd prvej inštancie správne uviedol, že Súdny dvor EÚ poskytuje výlučne výklad európskej legislatívy, nie vnútroštátneho práva, a že teda v danom prípade nevykladal zákon o spotrebiteľských úveroch, ale smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES. Konštatoval, že ustálená judikatúra slovenských súdov podala stabilný výklad ustanovenia zákona ohľadom potreby štruktúrovania splátok úveru a jej prelomenie spôsobom, ktorý uvádzala žalobkyňa podľa odvolacieho súdu nebol akceptovateľný.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to od otázky „vyžadovania rozpisu splátok na členenie jednotlivých nárokov (istina, úrok, iné poplatky). Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 146/2017, sp. zn. 3 Cdo 56/2018, sp. zn. 4 Cdo 211/2017 a sp. zn. 4 Cdo 187/2017.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

7. Pokiaľ dovolateľ opieral prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

8. Dovolateľka následne vyvodzujúc svoje dovolanie z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia dovolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017 ako aj od rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 56/2018, sp. zn. 4 Cdo 211/2017 a sp. zn. 4 Cdo 187/2017, keď mal odvolací súd za to, že došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným absentovalo rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov, čo malo za následok určenie takejto zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

9. Otázku interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. už najvyšší súd, ako dovolateľka správne uviedla, riešil dovolací súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Z obsahu odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivej zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá, tak ako je nižšie uvedené, účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), právnym záverom uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a. s. proti M. V. z 9. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok ESD“ alebo „Rozsudok“) a tiež účelu samotného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (ďalej len „§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“). Pokiaľ teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivej zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

10. Odvolací súd mal teda nesprávne za to, že princíp právnej istoty prevažuje a Smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok Smernice nemožno použiť contra legem, v zmysle čoho uviedol, že v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitostí špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

11. V posudzovanom prípade sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Tento odklon založil prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a viedol k nesprávnym právnym záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

13. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.